

وقتي قلب بیش از حد بزرگ می‌شود

در دنیای امروز با وجود تبلیغات گسترده‌ای که روزانه در ارتباط با اهمیت عواملی چون تغذیه مناسب، تحرک و فعالیت جسمانی، پرهیز از استعمال دخانیات و استرس و بسیاری دیگر از عوامل محیطی موثر بر تندرستی صورت می‌گیرد، متأسفانه شیوع بیماری‌های تهدیدکننده سلامت و بخصوص بیماری‌های قلبی عروقی که یکی از مهم‌ترین عوامل مرگ و میر انسان هستند روز به روز در حال افزایش است.

جام جم آنلاین: در دنیای امروز با وجود تبلیغات گسترده‌ای که روزانه در ارتباط با اهمیت عواملی چون تغذیه مناسب، تحرک و فعالیت جسمانی، پرهیز از استعمال دخانیات و استرس و بسیاری دیگر از عوامل محیطی موثر بر تندرستی صورت می‌گیرد، متأسفانه شیوع بیماری‌های تهدیدکننده سلامت و بخصوص بیماری‌های قلبی عروقی که یکی از مهم‌ترین عوامل مرگ و میر انسان هستند روز به روز در حال افزایش است.

بزرگ شدن قلب یکی از بیماری‌هایی است که به افزایش غیرطبیعی اندازه این عضو حیاتی بدن انسان گفته شده و با مشکلات قلبی - عروقی دیگری نیز همراه است.

دکتر محسن شهیدی فوق تخصص قلب در این باره به «جام‌جم» می‌گوید: اگر به هر دلیلی بار اضافی بر قلب وارد شود این عضو بتدریج بزرگ شده و عوارضی چون نارسایی قلبی، ضربان نامنظم قلب و احتمال افزایش حمله قلبی در فرد مبتلا افزایش می‌یابد.

وی می‌افزاید: به استثنای افزایش اندازه قلب بر اثر ورزش، همه اشکال بزرگی قلب غیرطبیعی بوده و فرد را با مشکلات بعدی مواجه می‌کند.

قلب‌های بزرگ انواع دارند

بزرگ شدن اندازه قلب 2 نوع است. دکتر شهیدی می‌گوید: در نوع اول افزایش ضخامت در عضله (هایپرتروفی) در اثر بار اضافی که به قلب وارد می‌شود ایجاد می‌شود؛ این حالت معمولاً دیواره حفره‌های اصلی قلب به اسم بطن‌ها را درگیر می‌کند. نوع دوم بزرگی قلب در نتیجه افزایش اندازه داخلی یکی از حفره‌های قلب روی می‌دهد (دیلاتاسیون)؛ این بزرگی بسته به علت ایجاد آن ممکن است در یک، دو، یا همه حفره‌های قلبی رخ دهد.

دلایلی برای یک تغییر خطرناک

به طور کلی فشار خون، بیماری‌های مادرزادی، دریچه‌ای، عروق کرونر و بیماری‌های خود ماهیچه قلب همگی در درازمدت می‌توانند موجب بزرگی قلب شوند. این فوق تخصص قلب با بیان این‌که به جز در برخی موارد، به طور معمول هر دو نوع افزایش اندازه عضله قلب به طور جداگانه روی می‌دهند، توضیح می‌دهد: شایع‌ترین علت ضخیم شدن عضله قلب (هایپرتروفی) فشار خون بالاست، اما بیماری‌هایی همچون آمفیزم (که در آن عروق خونی ریه تخریب شده و باعث افزایش فشار در سایر عروق می‌شود)، تنگی دریچه آئورت، مسائل ژنتیکی و حتی چاقی مفرط نیز می‌توانند در ایجاد این نوع از بزرگی قلب موثر باشند.

دکتر شهیدی می‌گوید: افزایش اندازه داخلی حفره‌های قلب بیشتر در افرادی که دچار سکته قلبی و آسیب دیواره قلبی شده یا کسانی که به دنبال بعضی از بیماری‌های ویروسی دچار التهاب دیواره‌های قلبی می‌شوند، شایع است.

وی ادامه می‌دهد: عواملی نظیر شیمی درمانی، تجمع آهن اضافی در بدن، بیماری‌های تیروئیدی و ژنتیکی، کارکرد نامناسب دریچه‌های قلبی (خوب بسته نشدن دریچه‌های بین حفره‌ای) مصرف کوکائین، مصرف بعضی از داروهای درمان ایدز و قرار گرفتن در معرض فلزاتی همچون کبالت، سرب و جیوه نیز می‌توانند در ایجاد این بیماری موثر باشند.

چطور بفهمیم؟

افزایش اندازه قلب در افراد مختلف متفاوت است، اما نباید فراموش کرد که این افزایش در مواردی نیز بدون علامت است. دکتر

شهیدی می‌گوید: تنگی نفس، فشار یا درد قفسه سینه، تپش قلب، تورم پا و زانو، سرگیجه یا احساس سبکی در سر و کاهش هوشیاری از علائم بزرگ شدن قلب هستند؛ هرچند که این علائم اختصاصی نبوده و در سایر انواع بیماری‌های قلبی ریوی و... نیز ممکن است بروز کنند.

این عضو هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی کردستان با یادآوری این نکته که اکثر بیماری‌های دریچه‌ای و مادرزادی قلب، قبل از بزرگ شدن قلب فاقد علائم هستند، می‌افزاید: در اشکال خفیف بزرگ شدن قلب، نشانه‌ها ممکن است تنها در صورت انجام فعالیت زیاد و در اشکال شدیدتر ممکن است، این علائم در هر زمان حتی هنگام استراحت نیز ظاهر شود.

تشخیص و درمان

عکسبرداری از قفسه سینه یکی از راه‌های معمول تشخیص بیماری می‌باشد، اما بهترین راه برای ارزیابی بزرگی قلب، اکوکاردیوگرام است.

دکتر شهیدی می‌افزاید: با توجه به این‌که اکوکاردیوگرام به طور مستقیم اندازه و ضخامت عضله قلب را در هر حفره نشان داده و به مشخص کردن عملکرد قلب نیز کمک می‌کند، استفاده از آن در تصمیم‌گیری برای درمان بزرگی قلب از سوی پزشک بسیار حایز اهمیت است.

این فوق‌تخصص قلب در ارتباط با درمان بزرگی قلب می‌گوید: کنترل و حذف بیماری‌های زمینه‌ای نظیر فشار خون بهترین راه برای درمان این بیماری است، هرچند پزشک علاوه بر این موارد با تجویز داروهایی که موجب خارج شدن مایع اضافی بدن می‌شوند یا در تقویت پمپاژ قلبی موثرند، می‌تواند باعث بهبود علائم این بیماری شود.

سعید کریمی
جام جم